

Pannon Filharmonikusok – Pécs

Uniós várakozások – régiós távlatok – megkérdőjelezhetetlen minőség – elvárások és juttatások

Pécs városa 2010-re megpályázta az Európa Kulturális Fővárosa rangot. Az odavezető út egyik fontos tényezőjeként számolnak azzal a Pécsi Szimfonikus Zenekarral, amely 2004. január 1-től mint Pannon Filharmonikusok – Pécs néven működik. A nagy eseményt ünnepi közgyűléssel, sajtótájékoztatóval és gálahangversennyel köszöntötte az együttes, amely – még Pécsi Szimfonikus Zenekarként – ezen a napon ünnepelte megalakulásának huszadik évfordulóját is. A közgyűlés és a sajtótájékoztató emelvényen elhelyezett asztalánál Hamar Zsolt jelenlegi vezető karmester, Horváth Zsolt zenekarigazgató és dr. Kuncz Márta alpolgármesterasszony mellett ültek a szólamvezetők is. Az összefoglaló alapvető gondolata az volt, hogy az újdonságok mellett az elmúlt két évtized

eredményeiről, az elődök példaértékű zenekarépítő tevékenységéről megemlékezzenek és a mai vezetők hitet tegyenek amellett, hogy az utóbbi hetek-hónapok nagyszabású, szükséges újításai ellenére sok értéket, jó hagyományokat kell megőrizni a nemrég elhunyt Szkladányi Péter igazgató nevével fémjelzett előző húsz esztendőből. Ennek értelmében egy szál rózsával köszöntötték azt a 36 ma is aktív muzsikust, akik 1984. január 1-jén már a társulat tagjai voltak. Az ünnepi emelvényen kapott helyet az azóta funkcióban lévő valamennyi zeneigazgató, kivéve természetesen a fiatalon elhunyt, köztisztviselőként álló Breitner Tamást, akinek emlékét példamutatóan ápolja a pécsi együttes.

Az esti gálakoncerten mindhárom karmester pálcát vett kezébe, a rendezők

szándéka szerint azonban a pultoknál csak azok foglaltak helyet, akik a jelenlegi Pannon Filharmonikusok – Pécs tagjai. Elmondásuk szerint a tapasztalatok azt mutatják, hogy nemes gesztus ugyan ilyen alkalmakkor a régi tagokat is színpadra léptetni, de akkor lényegesen rosszabbul jár a közönség. S valóban, mind azok után, ami a közgyűlésen és a sajtótájékoztatóon, valamint az elkészített riportokban a minőséggel kapcsolatban elhangzott, indokolatlan lett volna kockázatra tenni a hangverseny színvonalát, sikerét. Mint mindig, most is voltak olyanok, akik ezt sérelmezték a régebbi tagok közül, s igen divatosan mindennek a sajtóban adtak hangot. Ezek azonban apró disszonanciák voltak, a január 3-i rendezvény gyönyörűen sikerült.

A zenekar története

Pécs kétezer évvel ezelőtt fejlődött város-sá Sopianae néven. A rómaiak alapította település a III. század végére Pannonia egyik közigazgatási székhelyévé vált. 1367-ben Nagy Lajos király itt alapította Magyarország első egyetemét,

A dél-magyarországi Pécs ma Magyarország egyik legnagyobb városa. A település mediterrán éghajlatával, gazdag kulturális és diákéletével a turisták kedvenc célállomása, akik az évek során a „Mediterrán hangulatok városa” címmel tették ismertté Pécszet az ország határain túl. Természeti adottságai, a település szerkezete, az építkezési szokások sajátosságaként a városba érkező idegenek Toscana vagy Lazio dombjai közt érzhetik magukat.

A kétezer éves kultúra, a város mediterrán éghajlata – s talán a jó bor – következtében Pécs a művészek kedvelt lakhelyévé vált. A város a tudomány, a művészetek, így a zene regionális központja.

A zenekar a város gazdag zenei és zenekari múltjának legjelentősebb képviselője, melynek jogelődje a Bécsből 1807-ben áttelepült Mozart-kortárs és Haydn-tanítvány Lickl György (Johann Georg) által 1811-ben alakított Zeneművész Társaság (Tonkünstler Sozietät), amely 1811. december 9-én adta első hangversenyét. Az alsó-ausztriai Lickl György Joseph Haydn-nál tanult zeneszerzést, s a 19. század elején már Bécs ünnepezt zeneszerzője volt. A pécsi püspök 1806-ban regenschori állást ajánlott a fiatal mesternek, akinek pécsi letelepedésével a város zenei élete intenzív fejlődésnek indult. Lickl az évek során bécsi zenészeket szerződtetett, s hamarosan Magyarország legjobb zenekarát hozta létre.

Az idők folyamán különböző neveken mindig működött a városban szimfonikus zenekar. Az 1830-as évek közepén jelentős operaelőadásokra került sor; a szimfonikus zenekar „Szabad Királyi Pécsi Városi Zenekar” néven adta hangversenyait. A hagyományokat folytatva 1871-ben megalakult a Pécsi Zeneegylet Zenekara, amely a XX. század közepéig magas színvonalon elégtette ki a város lakosságának zenekari igényeit. A II. Világháborút követő átmeneti visszaesést követően az Antal György kezdeményezésére létrejött Pécsi Szimfonikus Zenekar 1951. március 6-án adta első hangversenyét. A város ze-

nekari életében jelentős változást hozott az 1956-os év: Az Országos Filharmónia szerepvállalásával 1956. szeptember 1-jén megkezdte működését a félig függetlenített Pécsi Filharmonikus Zenekar. Az 1811-ben megkezdett zenekarépítő munka 173 év utáni kiteljesedését az önálló művészeti intézmény létrehozása jelentette.

A Pécsi Szimfonikus Zenekar, mint önálló művészeti intézmény 1984-ben alakult meg Breitner Tamás karmester művészeti vezetésével, 92 zenekari művész taggal. A zenekar fenntartója azóta is Pécs Megyei Jogú Város. A hivatásos zenekar országos rangjának kivívásában döntő érdeme volt Breitner Tamás Liszt-díjas, Érdemes Művész városi zeneigazgatónak, valamint Szkladányi Péter zenekari igazgatónak.

Breitner Tamás színházi zeneigazgatóként a klasszikus-romantikus Mozart, Beethoven, Verdi, Puccini vonulat mellett szívesen tűzött repertoárra Wagner operákat, de segítője volt a XX. századi és kortárs opera színpadra állításának is.

A zenekar vezető karmestereként Breitner Tamás legfőbb közönség- és zenekarnevelő tevékenysége a hazai és külföldi, XX. századi és kortárs zene területén nyilvánult meg. A zenekar élén vezényelt kortárs magyar kompozíciókból készített számos felvételt őriz a Magyar Rádió, s a magas színvonalú előadást néhány lemezfelvétel is bizonyítja. Farkas Ferenc, Kadosa Pál, Maros Rudolf, Szervánszky Endre, Szabó Ferenc, Szelényi István, Lendvay Kamilló és Balassa Sándor művei egészítették ki a szinte teljesnek mondható Bartók- és Kodály-művekkel megalapozott XX. századi magyar repertoárt Breitner Tamás pécsi városi zeneigazgatói tevékenységében.

A Pécsi Szimfonikus Zenekart 1989. január 1-jétől már igazgatói minőségben irányító Szkladányi Péter művészeti vezetőnek – vezető karmesternek Howard Williams-t szerződtetette. Az 1989. október 2-i vezető karmesteri bemutatkozó hangversenyén az angol származású maestro egy magyar programmal tette le a névjegyét: az estén elhangzott Erkel Hunyadi László nyitánya, Liszt Ferenc Magyar fantáziája, Bartók Divertimentója, valamint Kodály Galántai táncok című darabja. Howard Williams hatalmas, mindedig szunnyadó művészi energiákat szabadított fel a zenekarban. Az együttes művészeti vezetőjeként koncepciózusan

nyitott egyrészt a későromantikus nagyzenekari alkotások felé, másrészt jelentős szerepet vállalt a XX. századi külföldi szerzők műveinek pécsi bemutatásában. Aktívan részt vett a kortárs magyar zeneszerzők (pl. Balassa, Kalmár) alkotásainak előadásában. Munkájának főbb vonulatai Dvořák, Rachmaninov, Mahler, Sztravinszkij, Messiaen műveihez köthetők.

A zenekar életében áttörő erejű fejlődést hozó Howard Williams által vezetett négyéves szakmai munka után Szkladányi Péter igazgató ismét külföldi karmestert szerződtetett Nicolás Pasquet személyében. Az Uruguayban született, de a német zenei iskolán nevelkedett művészeti vezető kiváló folytatója volt a korábban megkezdett tudatos zenekarépítő munkának. 1993–1996 közti vezető karmesteri ciklusát a műhelymunkára épített kiváló koncertek jellemezték. Művészeti vezetőként Pécssett keveset játszott szerzők műveiből indított a ciklusán átívelő sorozatot. Kiemelkedőek voltak Sosztakovic, Bruckner, Schumann interpretációi. Nicolás Pasquet vezényletével 1994-ben indította az együttes nagyszabású hanglemzfelvétel sorozatát, amely százezres példányszámú kiadásával megteremtette az együttes nemzetközi ismertségét. A Naxos–Marco Polo hanglemezkidő felkérésére a zenekar elkészítette Lajtha László összes szimfonikus zenekari művének CD-világpremierjét. A Pécsi Szimfonikus Zenekar a Lajtha-összkiadás nyomán a magyar zenekultúra egyetemes népszerűsítéséért 1998-ban a Bartók Béla / Pásztory Ditta díjban részesült.

Az 1997. szeptemberében indult zenei évadtól az igazgató ismét Howard Williams-t kérte fel az együttes vezetésére a vezető karmesteri feladatok ellátására. A hároméves művészi vezetői státuszban Howard Williams abban a szellemiségben folytatta tevékenységét, amely az első pécsi ciklusát is jellemezte. Emlékezetes oratórikus hangversenyeket adott a pécsi Bazilikában, befejezte Mahler valamennyi szimfóniáját átfogó sorozatát, és továbbra is rendszeresen vezényelte a kortárs magyar szerzők műveit. Hat Balassa Sándor művet tűzött a műsorára, amelynek többsége ősbemutató volt, és szerepeltek a programban Dubrovay László, Orbán György és Durkó Zsolt szerzemenei is.

Howard Williams távozásával – a 12 éven át tartó külföldi vezető karmesteri

sorozatot megszakítva – Hamar Zsolt személyében egy rendkívül tehetséges, több hazai és nemzetközi karmesterversenyen elért győzelemmel, valamint nagyszerű koncertekkel bizonyított magyar karmester vette át a Pécsi Szimfonikus Zenekar irányítását.

Hamar Zsolt zeneigazgató 2000/2001-es évadnyitó hangversenyén Wagner Trisztán és Izolda előjátéka, Izolda szerelmi halála, Mozart A-dúr klarinétversenye, majd Bartók Concerto-ja hangzott el. A pécsi közönség nagy érdeklődéssel, nyitottsággal fogadta az új zeneigazgatót, aki ma már a város ünnepe, megbecsült vezető művészeként áll a közönség elé.

A 2003-as zenei évad jelentős személyi-szervezeti változást hozott a zenekar életében. Szkladányi Péter 18 igazgatói év után megvált a vezetői feladatoktól, 2003. január 1-jétől haláláig címzetes igazgatóként segítette az intézmény munkáját. Az új menedzsmet felállásával Hamar Zsolt zeneigazgató és Horváth Zsolt igazgató tervei alapján megkezdődött a zenekar átalakítása, melyeket Pécs M. J. Város közgyűlése határozatban is megerősített.

2003. szeptember 1-jétől az együttes széles spektrumú feladatait – mely magába foglalja Pécs és a Dél-dunántúli Régió hangversenyéletét, valamint a Pécsi Nemzeti Színház zenés darabjaiban való közreműködést – az együttes új szerkezeti koncepciójának megfelelően két művészeti együttes – egy 73 fős hangversenyzenekar és egy 22 fős Szimfonia látja el.

A szakmai megújulás és minőségi váltás lehetőségét a kiváló művészeti irányítású két évtizedes koncepciózus munka, valamint az együtteshez az elmúlt évtizedben szerződött kimagasló képességű művészek adják. A zenekarnál megfogalmazott új stratégiai céloknak megfelelően a jubileumi évadtól az együttes intenzív regionális szerepet vállal (Kaposvár, Szekszárd, Eszék), sőt Budapesten is önálló bérletsorozattal jelentkezik.

Az újragondolt működési területnek és céloknak megfelelően 20 éves fennállását ünneplő együttes 2004. január 1-jétől új arculattal – és ennek fontos elemeként új néven: Pannon Filharmonikusok – Pécs folytatja magas színvonalú szakmai munkáját.

Dr. Kuncz Márta alpolgármester asszony képviselte polgármester urat az ün-

nepi közgyűlésen és a sajtótájékoztatón, ahol fontosnak tartotta kiemelni: a zenekar felvette a ritmust, hogy versenyképes lehessen Európa-szerte. Ehhez a vállalkozáshoz nagyon jó tőke a múlt, amelynek alapján ez a zenekar lehet az egyik jogalapja a 2010-es Kultúra Fővárosa címmel való pályázatot is tartalmazó a tíz-tizenöt éves programnak.

Mindehhez természetesen méltó helyet is kell biztosítani az együttes számára, vagyis fel kell építeni azt a hangversenytermet, aminek tervei már elkészültek. Vagy ha nem azt, akkor egy kultúrpalotát, ahol a hangversenyterem mellett más intézmények, más rendezvények is helyet kaphatnak.

– Akkor, amikor lépten-nyomon Pécs gazdasági gondjairól lehet hallani, hogy tudták keresztülvinni ezt a zenekari átalakítást? Nem is elsősorban az elvi hozzájárulásra gondolok, hanem ennek anyagi vonzatára? Arra, hogy ez nemcsak egy egyszeri kiadás, hanem a két együttes béreiben jelentkező folyamatos költség, valamint az a kompenzáció, amit az eddigi turnék elmaradása miatt fizet a város mukosikoknak.

– E város számára nincs más megoldás; a nehézipart nem lehet már feltámasztani, csakis a kultúra lehet a kitörési pont. Mindezt tehát befektetésként kezeljük. Ami az elmaradó külföldi utak miatti kiegészítést illeti, szerencsénk volt, hiszen közben általános béremelés is volt, és ennek következtében elviselhető volt a teher a város vállán.

– Mit vár el ezután Pécs városa a zenekartól? Számít-e több közreműködésre az egyes ünnepi, reprezentatív alkalmakkor?

– Ez eddig is így volt, hiszen már nevében is forgatta Pécs városát az együttes a különböző hangversenyeken. Szeptember 1-jén, a város ünnepén ingyen ad koncertet a város lakói számára, a Filharmónián keresztül szervezett ifjúsági hangversenyeken pedig nagyon jutányos áron szolgált fellépni.

– Önnek személyesen mennyi munkája van abban, hogy a mai napon itt ünnepelhetünk?

– Én kevésbé folytam bele ezekbe a dolgokba, mert éppen politikai ciklusvál-

táskor kezdődtek; a folyamatosságot a polgármester úr jelenti. Ő tárgyalta a zenekar vezetőivel, vett részt a várható költségek kiszámításában és tette lehetővé, hogy az átalakulás ilyen gördülékeny legyen.

– Korábban nem is volt hivatalos kapcsolata a zenekarral?

– De volt, mivel én voltam a Kulturális Bizottság elnöke. Minderről tudtam és az átalakulás személyi feltételeinek kialakításában nekem is részem volt.

– Mennyire tudott azonosulni a kezdetektől fogva ezzel a folyamattal?

– Eleinte voltak fenntartásaim, elsősorban amiatt, hogy mit fognak mindehhez szólni maguk a zenészek? Akkor azonban, amikor elmentem a zenekarhoz és ott azt halottam, hogy korszerűsíteni kellene, minden ellenérzésem elmúlt. A közreműködők egyetértése kell egy ilyen átalakítás sikeréhez és amikor ezt garantálva láttam, bizakodó lettem.

– Érez-e magában elegendő erőt a hangversenyterem-kérdés megoldásában való részvételhez?

– Most egy olyan csodálatos pillanatot élünk, amikor mindenki azt gondolja, hogy nekünk a kultúrában kell érvényesülnünk. Meg kell ragadni ezt az alkalmat és meghozni a döntést. Ha a döntés megszületik, akkor ez is elindulhat a maga útján.

– Melyik megoldást tartja jobbnak?

– Egyértelműen azt, amelyik többféle feladatot segít megoldani. Ez a kulturális központ óriási építmény lesz, hatalmas terekkel, ahol valóban sok minden megvalósítható.

– Van-e olyan kedvenc műve, zeneszerzője, amely a pécsi zenekar repertoárján található?

– Nagyon szeretem Bartókot, ami azért érdekes, mert fiatal koromban kibírhatatlannak tartottam. Közben azonban rájöttem, hogy ő az, aki megjelenítette zenében a 20. századot, annak minden feszültségével. Így külön öröm számomra, hogy a most kapott új hangfelvételen éppen Bartók művek szerepelnek.

Hamar Zsolt zeneigazgató 2000 őszétől látja el Pécssett feladatát, kapcsolata az együttessel azonban ő maga 1998-ra datálja. Ebben az évben debütált Németországban a Deutsches Symphonieorchester élén, amikor abban az öltözőben kapott helyet, ahol egykor Karajan és Abbado is öltözött. Leírhatatlan érzés vett rajta előtt és ezután szinte közvetlenül jött Pécsre vendégszerepelni. Ebben az emelkedett lelkiállapotban különös erőt és lelkiületet érzett meg ebben az együttesben, amelyik hihetetlenül akar és tud dolgozni. Ez az energia nagyívű pályához szükséges, s ez elgondolkodtatta Hamar Zsoltot. Választania kellett a mindenkori karmesterek kétféle karrierálma közül: híres együttesek élén, mindig mindenütt vendégként bekerülni a körforgásba, vagy rögzősebb, ám tartalmasabb úton, középkategóriájú együttesekből nagyot alkotni szakmailag és emberileg. Ez utóbbi mellett döntött, annál is inkább, mert a zenekar ragaszkodott hozzá és a munkájához.

A közös munka során világossá vált, hogy a különös erőt és lelkiületet elavult struktúra köti gúzsba, amitől feltétlenül meg kell szabadítani, ha ezekkel a muzsikussal szárnyalni akar. A zenekar hajlandóságot mutatott, de még meg kellett szerezni a város hajlandóságát is. A zeneszek kétszer is szavazhattak, egyszer 66%, másodszer 87% mondott igent az új szervezetre. Környezetében sokan aggályoskodtak, hitetlenkedtek, az első lépés, maga a váltás azonban megtörtént.

A legtöbben megértették, hogy aki gyorsabban tud az új elvárásokhoz alkalmazkodni, az nyertese lehet a változásoknak. Ez Pécs esetében különösen nagy jelentőségű, hiszen a város a rendszerváltás egyik nagy vesztese. A tönkrement nehézipar helyett nem „teremték” újabb bevételi források, a kiadások viszont folyamatosan csak nőttek. Kitérésre pontok kellene és lehet a kultúra, a hozzá csatlakozó idegenfogalommal.

– *Amikor először beszélgettünk arról, hogy milyen módon kívánja átalakítani a Pécsi Szimfonikus Zenekart, el nem tudtam képzelni, hogy ez megvalósítható. Hogy lesz elég pénze és ereje a városnak; hogy némely muzsikussal – még ha nem is saját akaratából – de alárendeli pillanatnyi személyes érdekeit egy hosszú távon érvényesülő folyamatnak.*

– Ezzel többen is így voltak, de ez nem baj. Vannak olyanok, akik még most sem hisznek benne. Ez sem baj, hiszen olyan észrevételeket fogalmaznak meg, amelyekre nekünk oda kell figyelni. Ha javítani vagy alakítani kell akár a koncepciót is, megteesszük. Magát a koncepciót egyébként állandóan alakítjuk. Az én dolgom pedig az, hogy dolgozzam, hogy egyre jobbra váljunk. Eltelt négy hónap egy olyan próbarendszerben, amit most már irigyelnek tőlünk a többiek.

Minden anyagot másfél hétig próbálunk, utána egy, két vagy három hangversenyt játszunk. Kéthetes ciklusokban élünk és a hét minden napjának megvan az értelme. Átjátszó összpróba, szólampróbák vannak, van otthoni gyakorlásra szánt nap. Végiggondolva az elmúlt hónapokat, változtatni szeretnék; hasznosnak tartanám jobban építeni az egyéni felelősségre. Több számonkérést tervezek a jövőben. Ezek lehetnek egyéni, lehetnek kiscsoportosak. De kérni csak úgy lehet, ha az ember ad is. Szeretném biztosítani az egyéni képzés, az egyéni órák lehetőségét. Ezek olyan korrepetálások lennének, amelyeken a csak az illetőre jellemző problémák, technikai nehézségek megoldásában lehetne segítséget nyújtani.

– *Ez egyfajta utánpótlás lenne?*

– Igen, mivel itt képzett, diplomás emberek ülnek. Csakhogy a zenekari zenészképzés továbbra sem megoldott a hazai felsőoktatásban és alapvető dolgokat nem

tanulnak meg leendő zenekari muzsikusaink. Már elég rossz hírem van, hogy mindenről megmondom a véleményem, de ha most megkérném a kollégákat a legegyszerűbb ritmusképlet eltaposására, hetvenen ötvenötöt tapsolnának. De nemcsak itt, hanem bárhol másutt, beleértve az élvonalbelieket is.

Szerencsésebb lenne, ha mindez nem az utánpótlás, hanem az utánpótlás képzés keretében valósulna meg. Elkezdtem egy speciális tantárgy oktatását itt Pécssett, de valójában alig történt valami. Talán eljön az a pillanat, amikor találkozunk az igényekkel és lehetőségekkel mind a Pécsi Tudományegyetemen, mind a zenekar illetve az én saját szakmai életemben, hogy a munkát újra lehet kezdeni. Akkor lehet majd valódi utánpótlás-nevelésről beszélni. Úgy gondolom, hogy ennek megvalósulása húsz-harminc év múlva tehető. Addig az a legfontosabb cél, hogy ez a zenekar a magyar élvonalban, az európai erős középmezőnyben meg tudjon kapaszkodni. S ha esetleges művészi fejlődésünkkel együtt a körülményeink is fejlődni tudnak, gondolkodhatunk a még magasabb „osztályba kerülésről”.

– *Lehet prognosztizálni, és ha igen, mikorra azt az állapotot, ami a most elhagyott turnék helyetti rangosabb felkérésekre éretté, alkalmassá teszi az együttest?*

– Ez nemcsak a muzsikussal, hanem a menedzsment rátermettségén is múlik. Az én dolgom tehát feltétlenül az a bizonyos színvonal megteremtése, az ehhez méltó piaci lehetőségek felkutatása és megszerzése pedig elsősorban Horváth Zsolt igazgató úré. Felkérések most is jönnek, de ezeket most nem fogadjuk el.

– *Milyen repertoárral lehetne a leghatásosabban az igazi szimfonikus zenekari piacon jelentkezni?*

– Bármit lehet játszani, a nagy kérdés mindig az, hogy hogyan? Nem akarom az együttes repertoárját célirányosan szűkíteni. Ami biztos, az Bartók; eddig is játszottunk, ezután az alaprepertoár része lesz. Ezért is szerencsés dolog, hogy ez az első Pannon Filharmonikusok címkével készült hangfelvételünkön éppen Bartók műve szerepelnek. Keresett lehet természetesen az egyéb magyar repertoár is, és

el kell mondanom, hogy már holnap utazhatnánk ízlésem szerinti felkérésre, de csak 30–40–50 főből álló együttessel magyar műveket játszani. Nem akarják elhinni, amikor azt mondom: nincsenek olyan magyar művek, amikből egy szép hangversenyre valót össze lehetne állítani hat pult prímme, kettes fákka, két kürttel, két trombitával. De milyen jó lenne, ha születnének ilyen darabok!

– *Ebbe a nagy kulturális befektetésbe, amivel 2010-ig Pécs városa a megpályázott címre készül, nem férne bele ilyen művek megrendelése?*

– Létezik már most házi zeneszerzői pályázat, amire az elmúlt hat-nyolc évben érkeztek is kompozíciók Balassa Sándortól, Petrovics Emiltől, Kovács Zoltántól – de ezekhez még más is kellene. Átiratokra gondolkodom, elsősorban a zongorairodalom remekeiből, amelyeket már Kocsis Zoltán is készített. Ő azonban azt mondta, és sajnos igaza is van, hogy ha igazán jól akarunk átírni egy valódi zongoradarabot, ahhoz hatalmas együttes szükséges. Azzal pedig – mint látjuk – nehéz utazni...

– *A jövőképhez hozzátartozik-e az a régebben megfogalmazott óhaja, hogy pontos próba- és koncertrenddel lássák el a zenekari művészeket?*

– Ősz óta így dolgozunk. Augusztus 27-én minden muzsikusra pontos menetrendet kaptam, amitől csak annyiban lehet eltérni, amennyiben az operaelőadások megkívánják. Azokról ugyanis csak egy hónappal előre lehet informálódni, és közülünk is sokakat érintenek. Ezt azonban előre megmondtuk, hogy fel lehessen rá készülni. Legközelebb ez éppen februárban esedékes, Gounod Faustja lesz műsoron.

Amit még fontosnak tartok a közeljövő eseményeiből, a január 16-án induló Pannon Bérlet sorozatunk Budapesten, az Olasz Intézetben. Ez májusig minden hónapban egy alkalmat jelent, kivéve a márciust, amikor viszont a Budapesti Tavasz Fesztiválon játszunk.

– *Utoljára éppen hét esztendővel ezelőtt, 1997 januárjában beszélgettünk Gyermáné Vass Ágnes koncertmesterrel; arról, hogyan próbál a Pécsi Szimfonikus Zenekar és az itteni zeneművészeti*

főiskola együttműködni annak érdekében, hogy elegendő és megfelelően képzett utánpótlással rendelkezék az együttes. Most egy nagy átalakítási folyamat végén, az új típusú zenekari muzsikusként kialakulásának folyamatában élő hegedűművészt, koncertmestert kérdezem: hogyan ítéli meg „belülről” ezt az időszakot?

– Időközben én négy évig tanítottam egy dél-koreai egyetemen, ami miatt az oktató- és zenekarépítő-munkát itthon szüneteltetnem kellett. Amikor pedig hazajöttem, már olyan változások előszelét éreztem az együttesben, amelyekről úgy gondoltam, hogy teljes erőmmel segíteni szeretném, nem oszthatom meg magam továbbra sem a zenekar és a tanítás között. Hogy mennyire jól ítéltem meg a helyzetet, most látszik igazán: szinte minden percemet az itteni munka köti le.

Alapfeltétel természetesen a gyakorlás, ám minden változás ellenérzéseket vált ki. Az emberek megszoknak valamit, élvezik annak előnyeit és már azokat a dolgokat is magukénak érzik, amiket egyébként csak szidni tudnak. Teljesen új konstrukciók között, teljesen más szemlélettel dolgozunk, aminek nem mindenki örült eleinte, és vannak most is ellenlábások – nyilván annak függvényében, hogy életüket miképpen befolyásolták ezek az újdonságok. Azt vettem azonban észre, hogy érezhetően csillapodik a harag és az ellenszenv, mert a sok előnyös változás elgondolkodtatta a kételkedőket.

– *Mi az, ami ellenérzést váltott ki az átstrukturizálás, átalakítások során?*

– Leginkább talán az az átcsoportosítás, amire feltétlenül szükség volt a munka szervezhetősége, minőségének javítása érdekében. Addig, amíg játszottuk bérleti és ifjúsági hangversenyeket, elláttuk a Pécsi Nemzeti Színház összes műfajú színházi zenéjét a musicaltől az operáig, nehezen lehetett egy-egy igényesebb koncertre felkészülni. Elvonta azt az intenzív és szükséges figyelmet, amit egy ilyen próbaidőszak, majd maga a fellépés igényel.

A megoldás roppant kényes volt, mert ki az, aki önszántából vagy csak az egyiket, vagy csak a másikat választja? Hát még ha nem is minden esetben saját választásról van szó! Van, aki inkább a színházi munka mellett döntött, mert életközelményeinek, egyéb munkájának az

jobbán megfelel. Esetleg mert nehezen viseli a zenekari stresszt, a színpadon ülést – sokféle indok lehetséges. Ezzel együtt ők voltak kevesebben, amiből az következik, hogy másoknak, akik egyébként ragaszkodtak volna a szimfonikus zenekari munkához, menni kellett. Köztük számos kiváló zenekari muzsikos, hiszen a színházi munka is felkészült, jó zenészeket igényel. A szétválást tehát konfliktusok kísérték és még azoknak is fájdalmas volt néhány búcsú, akik a szimfonikus zenekarban maradhattak. A „szakítás” természetesen nem merev és nem végleges, hiszen van átjárhatóság és az is biztonságot ad, ha az ember tudja, honnan hívhat valódi zenekari muzsikosokat, ha kiegészítőre van szüksége. És fordítva: közülünk is bárki szívesen beül a zenekari árokba, ha ott nagyobb apparátusra van szükség, például egy Gounod Faust előadáskor.

A színháziak Sinfonietta néven külön együttest alkotnak, önálló koncertjeik vannak, saját életet élnek. A Pannon Filharmonikusok tag-együtteseként velük elsősorban a Pécsi Nemzeti Színház mindenkor vezető karmestere – jelenleg Cser Miklós – dolgozik.

Ezek jelentik a változások fundamentumát. De alapvetően megváltozott a próbarend is. Sokkal hosszabb a felkészülési időszak. A sokféle feladat miatt eddig egyetlen hét állott rendelkezésünkre a darabokkal való első találkozástól a hangversenyig. Ha vendégkarmester jött, az ő munkamódszerét és elképzeléseit is ez alatt az egy hét alatt kellett megismerni. Repertoárt pedig nem lehet úgy építeni, hogy nehezebb darabok lehetőleg ne kerüljenek műsorra, mert nincs elég idő megtanulni őket. Ilyenkor aztán nem érzi magát igazán jól az ember a színpadon, hiszen még ha sikerült is megtanulni a művet, elmélyíteni már nem lehetett. Arról nem is szólva, hogy ha emellett egy versenyművet is játszottunk, a kíséret kidolgozására végképp nem jutott idő.

Most kéthetes periódusokban élünk; ezek összpórával kezdődnek, amikor Hamar Zsolttal együtt megismerkedünk a darabokkal, felmérjük, melyek a legkényesebb, legnehezebb feladatok. Aztán szekciópróbák következnek, minden szólam külön gyakorol. A vonós és fúvós összpórákat a karmester vezeti. Ebben a szakaszban már van némi fogalmunk a technikai megoldásokról, kisebb részek már összeállnak. Aztán összerakjuk a mozaikokat és „jöhet a hangverseny”.

– Több fellépés, turné van, mint korábban volt?

– Ellenkezőleg, sokkal kevesebb. Addig nem turnézunk, ameddig játékunk minősége nem teszi azt, hogy szakmailag színvonalas, rangos felkéréseket kapjunk. Mindezt saját közönségünk körében szeretnénk felépíteni, s csak utána másutt is bemutatni. Közben azért ki-kimozdulunk, más magyar városokban is fellépünk, hiszen ez is a fejlődési folyamat fontos része.

És azért annyival tartozom a saját múltamnak (múltunknak), hogy hangsúlyozzam: a Pannon Filharmonikusok nem a semmiből született, hiszen Pécsnek régóta van zenekara és az 1984-ben alakult Pécsi Szimfonikus Zenekar két évtizedes munkája nélkül nem lenne miből építkezni. Nagyon sok jóra, szakmai sikerre, gyönyörű hangversenyre tudok és akarok emlékezni. S valljuk be, sok olyan helyre eljutottunk, ahová egy magát többre tartó együttes nem tud elmenni, különösen nem olyan körülmények között, ahogy ezt mi tehettük. Minden feladatnak örültünk, ami adott esetben mondjuk azt a kevéske bért kiegészítette, amit hivatalosan kerestünk.

Szerencsére a mostani változások révén nemcsak annyi történt, hogy elestünk ezektől a lehetőségektől. Minden lehetséges módon kompenzálni igyekeznek bennünket azért, hogy a kitűzött célt megvalósíthassuk. Lelki és anyagi ösztönzést kapunk, nagyszerű menedzselésben van részünk – új ruhánk és új logónk van. Koncert után pezsgő várja a muzikusokat a színpalak mögött, amitől még inkább ünnepi fényben ragyog az este. Ezek fontos apróságok, de vannak nagyon fontos nagy dolgok is. Hangszereket vásárolhattott a zenekar, és nemcsak fúvós-, de vonós hangszereket is. Sok pénzért és méltó emberek kezébe. A minőségjavítás ugyanis ott kezdődik, hogy ne ládákön kelljen játszani. Most esély nyílt arra, hogy szebb, homogénebb hangzást adni tudó hangszercsoportok alakuljanak ki, ami ugyancsak javítani fogja a minőséget.

Valóban nagyon boldogok vagyunk, hogy ennyi idő után mindezt megteremtik számunkra és szívesen csatlakozunk ezekhez a fiatal emberekhez, akik életművüket a 21. században alkotják.

– Milyen álláspontot képvisel, képviselhet a változásokat illetően egy fúvós szólamvezető, **Kreka László** kürtművész?

– Tapasztalataim és megítélésem alapján a többség jónak tartja ezeket a változásokat, hiszen jelentősen javult a munkamegosztás. Nem kell például hétvégékén dupla előadásokon musicalket játszani a színházban majd hétfőn délelőtt Mozart szimfóniát próbálni, lesznek ünnepeink: karácsonyaink, szilvesztereink. Így sincs kevesebb munkánk, csak éppen jobban lehet összpontosítani egy feladatra. Több próbánk van, biztonságosabban fel tudunk készülni és ez bizony meghallatszik a koncerteken. A színháziak játéka is érzékelhetően javult, mert az a kevesebb muzsikusként jobban kidolgozza, összepróbálja a darabokat.

– Önöknek, szólamvezetőknél volt-e olyan feladatuk az átalakulás során, hogy megpróbálják meggyőzni azokat, akik húzódoznak a változásoktól?

– A fúvósoknál nem volt ellenállás, mert voltak olyanok, akik szívesebben vállalták az inkább esti elfoglaltságot jelentő színházi munkát, hogy napközben nyugodtan taníthassanak. Mások, akiket az átszervezés érintett, nyugdíj előtt álltak vagy részmunkaidősök voltak. Voltak köztük aztán főiskolások is, akik akár a legjobb szakmai gyakorlatnak tekinthetik színházi munkájukat. Ők azok, akik gyakran játszanak nálunk is, amikor a szimfonikus zenekart ki kell egészíteni egy-egy gazdagabban hangszerelt kompozícióban.

– Milyen hangszereken játszik jelenleg a fúvósok?

– Nálunk elég sok probléma van a hangszerekkel, kürtöket például hét-nyolc éve tudunk utoljára vásárolni. Egy rézfúvós hangszer életében ez matuzsálemi kor, tönkre is mentek ennyi idő alatt. Egy új kürt viszont három-négymillió forintba kerül. Legszívesebben német hangszereken játszunk. Legutóbb egy garnitúra Kühnl kürtöt vettünk, a szólam legöregebb hangszere pedig egy régebbi Alexander kürt. A trombitások is a német rendszerű trombitákra álltak át, pisztonon már csak kevesen játszanak, ők is elsősorban a színházi együttes tagjai. A harsonások most kaptak egy garnitúra Bachot, és egy Meinel tubára is futotta. Néhány éven belül azonban aktuális lesz a maradék régi instrumentumot is lecserélni.

Nagy beruházás lesz a közeljövőben egy új kontrafagott vásárlása, most

ugyanis egy háború előtti kontrafagottunk van, aminek egy bombatámadás elcsapta a tölcserét és egy fémbetéttel egészítették ki a hiányzó darabot. Nehezen szólal meg, hamiskás is, éppen ideje lecserélni.

– Mit gondol, mennyire derülátó most a zenekar?

– Eddig is az tartott minket életben, hogy derülátóak voltunk. Nagyon sok alkalmunk lett volna elkeseredni az elmúlt húsz esztendőben, hiszen napirenden voltak a komoly gazdasági problémák, hogy az egyik együttest akarták megszüntetni, hogy a másikat. Megpróbáltunk mindig előre nézni. Most, amikor igazán kedvező jövőképet rajzolnak elénk, hogyne lelkesednénk?

– A 2003-as évet mennyire tartotta jónak a zenekar?

– Alapjában véve jónak, bár némelyekben biztosan van keserűség, ha például akarataik ellenére kerültek abba az együttesbe, ahol most játszanak. De mindenképpen úgy kellett szervezni, hogy mindkét zenekarban legyenek jó muzikusok.

Horváth Zsolt igazgató azzal kezdte, hogy jó gazdasági évet zárt az együttes 2003-ban. Majd bemutatta mindazokat a „kellékeket”, amelyek az új néven létező együttest fémjelzik 2004-től. Az Inspiráció címmel megjelent új hangfelvételt, amelyen Bartók két színpadi műve (A csodálatos mandarin, A fából faragott ki-

rályfi) hallható és a mellékelt kis könyvet, amelyben a zenekar története olvasható, az eddigi zeneigazgatók élettörténetével, felsorolva az elmúlt húsz év alatt ott dolgozó muzsikuskok neveit.

Szó esett az új hangszerek vásárlásáról, az új fellépő ruháról, amelyet ötven-hatvan hölgy igényeit összehangolva kellett megtervezni. Bemutatta az új, dinamizmust sugárzó logót. A PR-tevékenység fontos része a január 4-től élő internetes honlap, a január közepétől induló óriásplakát-kampány is. Szükség van támogatókra, partnerekre és szponzorokra is, valamint arra, hogy ne csak, sőt ne elsősorban a Filharmónián keresztül valósuljanak meg a zenekar hangversenyei, hanem saját szervezésben.

A kitűzött célokhoz vezető út fontos lépéseként értékelte, hogy az esti gálahangversenyt rögzítette és valamikor majd sugározza is a Magyar Televízió. Fontosnak tartja elérni, hogy ne csak zenén kívüli dolgok keltsék fel a sajtó érdeklődését, de szülessenek igazi koncertkritikák is, hiszen ez a műfaj szinte teljesen hiányzik az együttessel kapcsolatos sajtóarchívumból.

– Úgy gondolom, hogy az uniós csatlakozással jelentősen megváltozik az a környezet, amelyben élnünk kell, más lesz a szimfonikus zenekarok versenytársi köre. A rendszerváltással elkezdődött már ez a folyamat, csak sajnos a mi szakmánk nem volt hajlandó szembenézni ezekkel a változásokkal. Azért fogalmazok ilyen bátran, mert magam is fiatal vagyok még és

nagyon sokat éltem Nyugat-Európában, ahonnan egészen másképpen látszanak az itthoni dolgok, mint határainkon belülről. Itt a zenekarokat, de az egész komolyzenét mind a mai napig egyfajta mítosz lengi körül. Ezt természetesen jogossá teszi a művek nagysága és a műfaj komolysága, a menedzselést azonban nem lehet erre építeni. Bármilyen durván is hangzik, de meggyőződésem, hogy nekünk magunkat a szolgáltatási szektor részének kell tekintünk. A szakma nem szívesen azonosul ezzel a nézettel, pedig a kérdés egészen egyszerű: adott egy polgár, aki bizonyos mennyiségű szabadidővel és bizonyos mennyiségű pénzzel rendelkezik. Neveltetéséből, iskolázottságától, szokásától függően könnyebben vagy nehezebben megszólítható számunkra. A mi jövőnk sikere azon múlik, hogy hány ilyen „polgárt” tudunk megszólítani, hiszen a legfontosabb a közönségbázis, hogy hányan választják adott estén a mi hangversenyünket egyéb szórakoztatási intézmény helyett.

Ezen a ponton aztán tudomásul kell venni, hogy az a közönség már eltűnt, amelyik egy sámliról hajlandó végigülni egy koncertet, egy operaelőadást. Vagyis ha a hangverseny bármely, zenén kívüli tényezője nem elég magas színvonalú, a közönség már nem érdeklődik.

Hazánkban ma nagyon fiatalok a döntéshozók, a szakmának tehát elemi érdeke, hogy jelen legyen a jövő potenciális közönségének szellemi eszmélésénél. Kicsit hatékonyabban, mint most, amikor a huszonötezer pécsi egyetemista között mindössze tíz bérletesünk van. Ezt meg kell változtatni, ehhez piacorientált menedzselésre van szükség. Nem úgy, hogy máától kezdve a Pannon Filharmionikusok csak a Kokó révén különösen népszerűvé vált Carmina Buranat tűzi műsorra. Én hiszek a zeneszerzőkben és a valódi értéket képviselő művekben. Minden korban meg kell találni azt a kommunikációs formát, amely segítségével ezek eljuttathatók.

– *Hol lehet ezt megtanulni? Hol tudja megtanulni ezt egy gyakorló muzsikusk, bármennyit is élt nyugat-európai országokban?*

– Jó lenne azt hinnem, hogy megtanultam, de talán inkább utakat keresek. Nagyon szeretek muzsikálni és továbbadni mindazt, amit a hangszerrel, a zenéről tu-

dok technikai és egyéb vonatkozásban. Mind a mai napig tanítok, ugyanakkor már kamaszként is bennem volt egyfajta affinitás a menedzselés iránt. Bécsben jártam zeneakadémiára, ahol a művészdiploma megszerzése mellett zenekari menedzselést is tanultam.

Amikor hazajöttem és beültem a pécsi szimfonikusokhoz, megszólítva éreztem magam. Nagyon úgy éreztem, hogy ezzel foglalkozni kell és ennek, illetve a tudásom elmélyítése érdekében elvégeztem a közgazdaságtudományi egyetemem. Ezzel együtt felelőtlenség lenne biztos sikerben bízni, vagy méginkább arról beszélni. Olyan piaci környezetben szeretnénk ugyanis változtatni, amely nem biztos, hogy nyitott erre.

Igaz, az első lépés várakozáson felül sikerült, hiszen Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata meghallgatta, elfogadta érveinket és jelenlegi gazdasági helyzetét szinte meghazudtolva, támogatta munkánkat. A város, leendő régióközponthoz méltóan most befektet. Ugyanakkor teljesen világos, hogy egy Pécs nagyságrendű várostól irreális elvárás, hogy eltartson egy önálló, magas minőséget képviselő szimfonikus zenekart. Ilyen költségvetési háttére nincs, és nem is lehet egy 170 ezres településnek. Céлом a tulajdonosi kör kibővítése és regionális zenekar létrehozása. Ez elterjedt tulajdonos forma az Európai Unióban, ahol vagy több nagyváros, vagy egy tartomány finanszíroz. A fenntartók költségvetési támogatása mellett szponzorokra is lehet számítani.

Nekünk is hasonlóképpen kell gondolkodnunk. Ezért történt a névváltoztatás: egy Pannon Filharmionikusokat „felvállalhat” más megyei jogú város is a környéken, egy Pécsi Szimfonikusokat aligha.

S ha már a külvilág tudomásul is veszi a változásokat, elismeri az együtttest, akkor még mindig megmaradnak a mindennapok harcai a megszokott reflexekkel, rossz beidegződésekkel szemben. A tőlünk elvárt és általunk óhajtott minőségnek ára van; ahhoz át kell lépni az „eddig is jó volt, ezután is jó lesz így” tehetetlenségéből. Az a jó szimfonikus zenekar, amelyben minden egyes muzsikusknak kollektív tudata van, amelynek mindenki hasznos tagja akar lenni.

– *Elképzelhető-e mindez a jelenlegi működési formában?*

– Annak ellenére, hogy annak idején szakszervezeti bizalmi is voltam, nem nagyon hiszek a határozatlan idejű muzsikusi munkaszerződésekből. Túl nagy a kényelem, kicsi a motiváció. Nem kellene béklyóként funkcionáló garanciák a nyugodt munkavégzéshez, hiszen egyetlen zenekarban sem lehet cél, hogy felkészült, tapasztalt, megbízható muzsikusat minden indok nélkül az utcára tegye.

Jelenleg 17 szimfonikus zenekar dolgozik Magyarországon; szinte bizonyos, hogy tíz év múlva ennél kevesebb lesz. Ha ugyanis valóban piaci törvények érvényesülnek majd, kiderül, mennyit tud fenntartani az ország. A túlélés alapvető feltétele az a minőség, amely szellemileg és anyagilag is megfelelő közönséget terem. Pénz nem lesz több, a kultúrát pedig egyelőre nagyon árul alul értékesítik nálunk. Pécssett sokkal többbe kerül egy mozijegy, mint egy koncertbelépő. És amilyen fontos számunkra a hatvan év körüli, magas szellemiségű, értelmiségi törzsközönség, ugyanilyen fontos érdekeltté tenni programjainkban a kultúráért akár magasabb árat is fizetni tudó fiatalabb nemzedékek érdeklődésének felkeltése.

Ismét tehát a közönséggel való közvetlen kapcsolatteremtés szükségességéhez érkeztünk. Ennek érdekében már elkezdtük saját szervezésünkben is mobilizálni a Pannon Filharmonikusokat és januártól bérleti hangversenysorozatokat indítunk Budapesten, az Olasz Intézetben. Kilépünk a sok évtizedes kényelemből, ahol egy vidéki zenekarnak egyáltalán nem volt konkurenciája, versenytársakat keresünk és ezzel folyamatos szakmai megújulásra kényszerítjük magunkat. Ugyanilyen szándékkal terveztük észéki bérletsorozatunkat is, tudva, hogy a kultúrák vonzókörzete nem az országhatárok, hanem a közös nyelv és gyökerek függvénye.

– Mennyire vesz részt mindebben a Filharmónia, amely hosszú évtizedek óta egymaga gondoskodott, intézkedett az önkormányzati zenekarok fellépéseiről?

– Ezekben az új, általunk felfedezett piacokon mi magunk adjuk el portékánkat, azaz a muzsikát. Ez jó megoldás abból a szempontból is, hogy közvetlenül találkozzunk közönségünkkel. Ezt látom a jövő útjának, nem pedig azt, hogy mi azzal tárgyalunk, aki „közvetít”, a közönség is ezzel az intézménnyel áll üzleti kapcsolatban. Több fővárosi együttes már évek

óta maga szervezi hangversenyeit, értékesíti a jegyeket. Igaz, így közvetlenebbül válhatnak egymás konkurencijává, de ebből is a közönségnek lehet haszna.

Lassan itt az ideje megváltoztatni a szimfonikus zenekarok nyolcvanas évek eleje óta érvényben lévő finanszírozását és strukturáját. Az költségvetési pénzek juttatására semmilyen hatással sincs az, hogy hányan hallgatják az adott szimfonikus zenekart. A Filharmóniára ez ugyanúgy érvényes. Adott a „termék” előállító zenekar, amely kizárólag a kapuig kísérheti az előállított szellemi terméket, onnan tőle és szándékaitól teljesen függetlenül forgalmazza valaki. S hogy az a valaki jól dolgozott, vagy sem, csak a fellépés helyszínén derül ki. Abszurd eljárás és teljesen idegen egy egészségesen működő fogyasztói társadalomtól.

Kommunikáció, megjelenés, a koncert környezete: az imázsérték számos fontos eleme, amiket a zenekaroknak saját maguknak kell kezelniük.

S hogy mennyire lehet mindez sikerre ítéelve? Annyit mondhatok, hogy az utóbbi egy év alatt, amikor már megtehettük első lépéseinket, sokat javult a zenekar játéka. Szeretném, ha meg tudnánk találni azokat a pénzforrásokat, amelyek lehetővé tennék, hogy muzsikuszaink valódi művészeletet élhessenek. A jelenleg elvárt szakmai követelménynek nemigen lehet úgy megfelelni, hogy próbák és hangverseny között még valaki heti 20 órában tanít, hagnizik, megélhetésért küzd. Ezt az új programot a zenekari tagok 88%-a támogatja, a változásra tehát igényük volt a kollégáknak. Önként mondtak le olyan külföldi hagnikról, amelyekkel tisztességgel kerestek. Mindezt annak a reményében, hogy néhány év elteltével már nem a „vagy utazunk, vagy minőségi munkát végzünk” lehetősége közül kell majd választani.

– A ma nap ünnepi felszólalásai, közönségek kivétel nélkül megemlítik, hogy kell és hogy lesz egy új hangversenyterem. El tudja-e képzelni enélkül a zenekar jövőbeni munkáját?

– Semmi esetre sem, hiszen ez egy lehetetlen állapot. Méltatlan környezetben játszunk, ahol a muzsikuszoknak azzal is szembesülniük kell, hogy finoman kidol-

gozott zenei megoldásaik jelentős része itt észrevétlenül marad. Egy idő után igénye sem lesz arra, hogy ezekre odafigyeljen. Ezért is szükséges addig is jó helyszíneken is fellépni; olyan termekben, ahol ezeket hallani lehet. Más kérdés, hogy így éppen a pécsi közönség nem ismerheti meg igazán sem a műveket, sem a zenekart. És ez csak a szakmai oldal. De addig, amíg az egyetemi aulában koncert közben jár a lift, a takarítónő még a vödört is felrúgja, szeles időben mozog a függöny és szakadt, műbőr széken ül a közönség, a jövőnk szempontjából nagyon fontos komolyzene-kedvelő, tehetséges publikum előbb ül autóbá és megy el a Zeneakadémiára vagy akár Bécsbe is egy-egy hangversenyre, semmint a mi bérleti koncertjeinket látogatná.

A zenekar és a hozzá csatlakozó infrastruktúra is stratégiai pontja lehet Pécs városának a 2010-re kitűzött cél elérésében. A régiók megteremtése ebben csak segítséget jelenthet. Miniszterelnöki szinten először 1992-ben esett szó, az egyre jobban egymásnak feszülő politikai indulatok következtében azonban még az a reálisnak látszó cél is megghiúsult, hogy 2006-ban már régiós önkormányzati választásokat lehessen kiírni. A zenekarok számára is ez a jövő, hiszen, ha reményeink szerint megizmosodik az új közönség, amelyiknek igénye, pénze és ideje van a hangversenyekre, nyilván nem az a megoldás, hogy városonként alakuljanak újabb és újabb együttesek, egyre több helyszínen lehet és kell fellépniük szimfonikus zenekarainknak.

Ezek az esztendőek tehát fordulatot jelenthetnek Pécssett, annál is inkább, mert Hamar Zsolt személyében nemcsak jó karmestere van a Pannon Filharmonikusoknak, de egy olyan személyiségű művészeti vezetője is, aki kommunikálni tud, akit a közönség, a zenészek és a hivatalok is elfogadnak, akinek kisugárzása van, hogy ezt az egész folyamatot megjelenítse és annak arcot adjon. Szeretettel és kiválóan megtalálja azt a formát, hogyan lehet valamit „üggyé” tenni. Céljaink eléréséhez éppen ilyen karmesterre van szükség, s nélküle a siker nem elképzelhető.

(Tóth Anna)

(Az ünnepi esemény gálahangversenyéről a kritikát lásd a kritikai rovatban)